

PATVIRTINTA
Klaipėdos lopšelio-darželio „Dobiliukas“
direktorius 2014 m. spalio 8 d.
įsakymu Nr.V-101

PRITARTA
Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos
Ugdymo ir kultūros departamento Švietimo
skyriaus vedėjo 2014 m. spalio 7 d. įsakymu
Nr. ŠV1-260

KLAIPĖDOS LOPŠELIO-DARŽELIO „DOBILIUKAS“ NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO SPECIALIZUOTO MENINIO UGDYMO PROGRAMA „SPALVŲ ŠOKIS“

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Švietimo teikėjas – Klaipėdos lopšelis-darželis „Dobiliukas“ (toliau – įstaiga), įregistruota Juridinių asmenų registre, kodas 190428083. Teisinė forma – biudžetinė įstaiga. Grupė – ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo mokykla.
2. Įstaigos buveinės adresas – Vingio g. 9, LT-95197, Klaipėda, tel./fax.(8-46) 324896, el.p.dobiliukas@upnet.lt
3. Programos pavadinimas – Klaipėdos lopšelio-darželio „Dobiliukas“ neformaliojo vaikų švietimo specializuoto meninio ugdymo programa „Spalvų šokis“ (toliau – programa).
4. Programos rengėjai: Aušra Žukauskienė, ikimokyklinio ugdymo neformaliojo švietimo mokytoja (pedagogė) ir direktoriaus pavaduotoja ugdymui Vida Jonušauskienė.
5. Programos koordinatorius – direktorė Armida Baltrušaitienė.
6. Programos trukmė – tęstinė.
7. Programos apimtis - vieneri mokslo metai.
8. Programos dalyviai – ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikai, turintys specialiųjų ugdymosi poreikių dėl išskirtinių asmens gabumų dailei ir dėl ugdymosi sunkumų.
9. Programa atnaujinama, tobulinama pagal poreikį.

II. UGDYMO PRINCIPAI

10. Aktualumo. Ugdymo turinys orientuotas į veiklas, skirtas socialinėms, kultūrinėms, asmeninėms, edukacinėms ir kitoms kompetencijoms ugdyti.
11. Individualizavimo ir diferencijavimo. Padėti vaikui jaustis visaverte asmenybe, atsižvelgiant į kiekvieno vaiko individualius poreikius, jo gebėjimus, turimą patirtį, pomėgius, skirtingus pažinimo būdus, brandos ypatybes, interesus, galimybes juos išreikšti bei atskleisti.
12. Demokratiškumo. Pedagogai, tėvai ir vaikai yra aktyvūs ugdymo(si) proceso kūrėjai, kartu nustato ugdymosi poreikius.
13. Kūrybiškumo. Ugdymo turinys orientuotas į mąstymo ir kūrybos įgūdžių lavinimą, kurie padėtų formuoti brandžiai, lanksčiai, pasitikinčiai savimi asmenybei, galinčiai sėkmingai pritapti ir toliau plėtoti savo gebėjimus šiuolaikinėje sparčiai besikeičiančioje, nuolat tobulėjančioje visuomenėje.
14. Pozityvumo. Ugdymosi procese kuriamos teigiamos emocijos, sudaromos sąlygos gerai vaiko savijautai.
15. Integracijos ir partnerystės su šeima principas. Vientiso vaizdo apie vaiką supantį pasaulį formavimas, garantuojant vaiko asmenybės skleidimąsi bei vaiko ugdymo šeimoje ir įstaigoje darnos.

II. TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

16. Programos aktualumas. Programa skirta vaikams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių dėl išskirtinių asmens gabumų dailei, ir vaikams, turintiems emocinių, elgesio, kalbėjimo sutrikimų, nuosekliai, sistemingai ir kryptingai ugdyti ir suteikti jiems reikiamų žinių, gebėjimų ir nuostatų. Programa papildo ir praplečia lopšelio-darželio „Dobiliukas“ ikimokyklinio ugdymo ir Bendrosios priešmokyklinio ugdymo(si) programų teikiamas galimybes dailei gabiems vaikams kryptingai plėtoti meninę kompetenciją ir plėsti veiklos įvairovę pagalbos dėl įvairių ugdymosi sunkumų laukiantiems vaikams. Ji sudaryta remiantis lopšelyje-darželyje „Dobiliukas“ 2 metus vykdyto edukacinio projekto „Spalvų šokis“ apmąstyta, išanalizuota ir apibendrinta patirtimi bei nuostata, kad specialiųjų poreikių turintiems vaikams būtina užtikrinti visavertį ugdymą: plėtoti gebėjimus, polinkius ir ugdymosi būdus bei sudaryti optimalias socialines ir edukacines ugdymo(-osi) sąlygas. Programos paskirtis – taikant įvairius meninio ugdymo būdus ir metodus užtikrinti gabių vaikų gabumų atskleidimą, o ugdymosi sunkumus patiriantiems vaikams padėti ugdyti(s) nepakankamai išlavėjusias funkcijas. Programos įgyvendinimui įstaigoje sudarytos palankios materialinės ugdymo(si) sąlygos: sukurta atskira, meninei kūrybinei veiklai pritaikyta, funkcionali, psichologiškai ir fiziškai saugi, estetiška ugdymo(-si) aplinka - meninio ugdymo kambarėlis. Šioje aplinkoje sukaupta daug ir įvairių meninio ugdymo priemonių. Įstaigoje dirba kvalifikuota pedagogė, sistemingai kelianti profesinį meistriškumą dailės gebėjimų ugdymo, dailės terapijos, vaikų psichologijos srityse. Šia programa siekiama lopšelyje-darželyje plėsti pagalbos vaikui, šeimai įvairovę.

17. Programos tikslas – taikant įvairius meninio ugdymo būdus ir metodus bei dailės terapijos elementus tenkinti specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių vaikų prigimtinius, individualios kūrybos, pažinimo ir socialinius poreikius.

18. Programos uždaviniai:

18.1. stebint ir analizuojant vaikų išskirtinius gabumus dailei bei įvairius ugdymosi sunkumus sudaryti sąlygas nuosekliai tobulinti vaikų dailės raiškos gebėjimus ir mažinti ugdymosi sunkumus išbandant įvairias dailės technikas ir technologijas;

18.2. plėtoti vaiko emocinę ir socialinę patirtį, skatinant jį išgyventi kūrybos džiaugsmą ir sėkmę;

18.3. užtikrinant pozityvią vaiko, neformaliojo švietimo mokytojo, kitų specialistų sąveiką plėtoti lopšelio-darželio „Dobiliukas“ pagalbos vaikui, šeimai sistemą.

19. Programos veikla vykdoma pogrupiais: meistriškumo siekiantiems ir pagalbos laukiantiems vaikams. Pogrupiai sudaromi, atsižvelgus į ugdytinių amžių, gebėjimus ir asmeninius jų saviraiškos ir ugdymosi poreikius.

III. TURINYS. METODAI. PRIEMONĖS

Vaiko poreikiai, norai, įgimti gebėjimai	Ugdymo metodai, priemonės	Įgyti gebėjimai
Meninė kompetencija (dailė)		
<p>Įgimtas spontaniškos saviraiškos poreikis linijomis, spalvomis, formomis.</p> <p>Noras padaryti kažką įdomaus, gražaus iš esamų medžiagų.</p> <p>Noras reikšti jausmus, emocijas, mintis, vaizduotę netradiciškai</p> <p>Poreikis atrasti dailės pasaulį žaidžiant.</p>	<p>Stebėjimas, pokalbis, aiškinimas, aptarimas, demonstravimas, tyrinėjimas, analizavimas, vertinimas, pasakojimas, eksperimentavimas.</p> <p>Žaidimas spalvomis.</p> <p>Žaidimas dailės priemonėmis.</p> <p>Dailės technikų mokymasis: liejimas, spaudavimas, štampavimas, lankstymas, raižymas, koliažas, grotazas.</p> <p>Mišri dailės technika.</p>	<p>Drąsiau reiškia įspūdžius, išgyvenimus, sumanymus bent keliomis dailės priemonėmis.</p> <p>Geba laisviau išreikšti save vaizdų kalba: tapiniais, piešiniais, erdvinėmis formomis.</p> <p>Išraiškingesnės linijos.</p> <p>Platesnė spalvų gama.</p> <p>Kuria įvairesnes formas plokštumoje ir erdvėje.</p> <p>Savita dailės raiška.</p>

<p>Poreikis grožėtis regimu pasauliu, įspūdžius reikšti žodžiais.</p> <p>Naujų įspūdžių poreikis kuriant netradicinėje aplinkoje.</p> <p>Noras veikti savarankiškai su dailės priemonėmis, medžiagomis.</p> <p>Noras padaryti dailės darbą iki galo.</p> <p>Naujų regimų įspūdžių poreikis</p>	<p>Plakatai dailės kompetencijai ugdyti.</p> <p>Gamtos stebėjimo įspūdžių raiška.</p> <p>Vaizduotės lavinimo pratimas „Pasivaikščiojimas po paveikslą“.</p> <p>Dailės darbų stebėjimas, komentavimas.</p> <p>Piešimas ant grindinio.</p> <p>Piešimas ant molbertų.</p> <p>Dailės priemonių, medžiagų, darbo vietos savarankiškas tvarkymas.</p> <p>Savarankiškumo, savidrausmės skatinimas.</p> <p>Vaikų, dailininkų darbų demonstravimas: parodos, ekspozicijos.</p> <p>Tautodailės darbai</p> <p>Dailės raiška skambant muzikai.</p> <p>Pasakos, eilėraščio, dainelės tapymas.</p> <p>Muzikos kūrinio vaizdavimas dailės raiška</p>	<p>Kūrybiška dailės raiška.</p> <p>Geba įsivaizduoti, fantazuoti piešdamas, tapydamas, aplikuodamas, lipdydamas, konstruodamas.</p> <p>Tikslingiau pasirenka dailės techniką.</p> <p>Jautriau reaguoja į aplinką.</p> <p>Džiaugiasi tuo, kas gražu.</p> <p>Regimus vaizdus išsako žodžiais.</p> <p>Geba pateikti išsamesnius paaiškinimus savo ir kitų dailės darbams.</p> <p>Nori dalyvauti dailės akcijose, parodose.</p> <p>Geba savarankiškai pasiruošti ir susitvarkyti darbo vietą; moka saugiai, taupiai elgtis su dailės priemonėmis, medžiagomis.</p> <p>Geba ilgesniam laikui susikaupti atlikdamas dailės užduotis.</p> <p>Dailės darbeliuose daugiau detalių, pastebi skirtumus ir panašumus.</p> <p>Geba atidžiau stebėti aplinką, vertinti savo ir bendraamžių dailės darbus.</p> <p>Taiko tautodailės elementus dailės darbuose</p>
<p>Dorinė kompetencija</p>		
<p>Įgimtas gimimo džiaugsmo poreikis.</p> <p>Poreikis būti mylimu, pripažintu.</p> <p>Noras būti pastebėtu, paskatintu.</p> <p>Noras būti geru.</p> <p>Poreikis mylėti tėvus, artimuosius.</p> <p>Poreikis mylėti gamtą.</p> <p>Noras mėgdžioti suaugusiųjų elgesį.</p> <p>Poreikis mylėti – globoti, užjausti, paguosti, padėti silpnesniam, rūpintis, džiaugtis kitu.</p> <p>Noras mokytis gerumo, teikti</p>	<p>Stebėjimas, pokalbis, aiškinimas, aptarimas, demonstravimas, tyrinėjimas, analizavimas, vertinimas, pasakojimas, eksperimentavimas.</p> <p>Vaiko gimimo istorija.</p> <p>Vaiko foto albumai.</p> <p>Dailės saviraiška.</p> <p>Žaidimas „Nuotaikų veidukai“.</p> <p>Teatrinis etiudas.</p> <p>Pasakų klausymas, veikėjų elgesio nagrinėjimas.</p> <p>Pagyrimas, skatinimas.</p> <p>Pokalbiai apie tinkamą elgesį.</p> <p>Gero elgesio ABC.</p> <p>Animacinių filmukų žiūrėjimas.</p> <p>Dovanėlių mamai, tėčiui gaminimas.</p> <p>Veikla tėvams kartu su vaikais grupėje.</p>	<p>Jautriau reaguoja ir išreiškia meilę (sau, vieni kitiems, aplinkai) menine kalba.</p> <p>Labiau pasitiki savimi, kitais.</p> <p>Daro gerus darbus.</p> <p>Pasidalina žaislais.</p> <p>Geba tinkamai elgtis prie stalo.</p> <p>Geba pajauti kūrinio nuotaiką, įsijausti į personažo išgyvenimus.</p> <p>Meilę mamai, tėčiui išreiškia dailės darbais, pasakojimais, dainomis.</p> <p>Didžiuojasi savimi, savo šeima.</p> <p>Pratinasi vertinti savo ir kitų elgesį.</p> <p>Dažniau jaučia atsakomybę už savo veiksmus.</p> <p>Pastebi, moka paguosti liūdną, nuskriaustą.</p> <p>Švelnesnis.</p>

<p>pagalbą ir ją priimti. Noras būti draugišku, nuoširdžiu. Sąžiningumo, teisingumo poreikis. Tvarkos, tvarkingumo poreikis</p>	<p>Dailės užduotys tėvams kartu su vaikais namuose. Pasakos, padavimai. Patarlės, priežodžiai, mįslės. Klasikinės muzikos klausymas. Tinkamas pedagogės elgesys. Pokalbiai, įvairių situacijų aptarimai. Konfliktinių situacijų aptarimas. Pasakų klausymas, sekimas. Vaikų pagalba vieni kitiems. Siužetinis žaidimas „Įeiti į kito padėtį“. Tvarkos ir savitvarkos Taisyklės. Skaičiuotės, erzinimai, pamėgdžiojimai. Pokalbiai apie tvarką ir netvarką. Šeimos albumų žiūrėjimas. Pokalbiai apie tėčio, mamos profesijas, vaidmenis šeimoje. Tautodailės, dailės klasikos darbai. Žaidinimai, lopšinės, liaudies dainos, instrumentinė liaudies muzika, liaudies šokiai, rateliai, pasakos su dainuojamaisiais intarpais</p>	<p>Geba įsijausti į kito būseną. Stengiasi užjausti kitą, padėti kitam, bendrauti. Gėrasi ne tik savo, bet ir kitų vaikų pasiekimais: šokančiais, muzikuojančiais ir kt. Sugeba atskirti gerą ir blogą poelgį. Dažniau skiria, kas yra melas ir tiesa. Sąžiningesnis. Geba geriau kontroliuoti savo veiksmus, elgesį. Laikosi grupėje susikurtų taisyklių. Paslaugesnis, rūpestingesnis, tvarkingesnis. Mandagesnis. Labiau tausoja žaislus. Pasakoja apie savo šeimą. Geba atskleisti žaislo „patirtus“ įspūdžius šeimoje</p>
<p>Socialinė kompetencija</p>		
<p>Saugumo šeimoje poreikis. Drąsa būti savimi. Savisaugos poreikis. Savarankiškumo poreikis. Rūpinimosi vienas kitu poreikis. Paramos ir pagalbos poreikis kritinėse situacijose. Noras reikšti savo jausmus, šgyvenimus. Noras teigiamai save vertinti. Geros savijautos poreikis. Noras būti stebimam. Noras pasitikėti savimi bendraujant su kitais. Poreikis būti</p>	<p>Stebėjimas, pokalbis, aiškinimas, aptarimas, demonstravimas, tyrinėjimas, analizavimas, vertinimas, pasakojimas, eksperimentavimas. Dailės raiška šeimos tema. Individualus pokalbis su vaiku. Konfliktinių situacijų aptarimas. Individuali dailės raiška. Pokalbiai. Video, animacija. Individualūs pokalbiai. „Nuotaikų loto“. Gyvenimo patirties, situacijų aptarimas. Tinkamas pedagogų elgesys (vaikai mėgdžioja). Bendri žaidimai kambarėlyje su tėvais. Grupinė dailės raiška ant netradicinių formatų. Iš namų atsineštų žaislų diena.</p>	<p>Gerai jaučiasi šeimoje. Geriau supranta savo ir kitų jausmus. Geba užjausti, paguosti. Geba papasakoti apie savo pomėgius. Geba būti vienas. Geba prašyti pagalbos nerimo ir pavojaus atveju. Geba susitvarkyti žaidimo vietą. Geba padėti mažesniems. Labiau pasitiki savimi. Geba pasakoti apie savo patirtį. Ima suvokti save grupės dalimi. Geriau supranta vieni kitus. Geba būti šalia kitų ir su kitais. Dažniau išgirsta kitą. Geba geriau valdyti pykčio apraiškas, susitarti tarpusavyje. Intuityviai suvokia, kad žmonės</p>

<p>priimtam toks, koks esi. Poreikis susipažinti, draugauti. Noras būti greta bendraamžių, bendrauti su berniukais ir mergaitėmis, suaugusiais. Suaugusiųjų mėgdžiojimo poreikis. Poreikis prisitaikyti grupėje. Poreikis bendradarbiauti laikantis elementarių elgesio taisyklių įvairioje veikloje. Noras susitarti, dalintis žaislais, raškos priemonėmis, sporto reikmenimis</p>	<p>Dailės raiška ant didelių popieriaus lapų, asfalto</p>	<p>yra skirtingi. Geba emociškai vertinti savo ir kitų raškos procesą, rezultatus. Geba bendrauti, bendradarbiauti su vaikais, suaugusiais. Geba kurti grupinius dailės darbus. Pasitiki pedagogais, tėvais. . Geresni bendravimo įgūdžiai. Draugiškesnis. Geriau suprasta kitų poreikius. Geba susitarti</p>
<p>Komunikavimo kompetencija</p>		
<p>Įgimtas girdėjimo pojūtis. Poreikis klausytis. Įgimtas noras bendrauti žodžiais: kalbėti, klausinėti, pasakoti. Poreikis kalbėti garsiai, mintyse. Noras mėgdžioti rašmenis. Noras žodžiais išreikšti savo poreikius. Noras save išreikšti žodžiais naudojant simbolinę meno kalbą („taip tyčia“). Noras išreikšti žodžiais meninės raškos nuotaikas</p>	<p>Stebėjimas, pokalbis, aiškinimas, aptarimas, demonstravimas, tyrinėjimas, analizavimas, vertinimas, pasakojimas, eksperimentavimas. Skirtingų garsų demonstravimas, jų įvardijimas. Klausymasis kitų nepertraukiant „Lazdelė kalba“ Žaidimas „Klausk-atsakyk“. Žaidimas „Interviu“. „Minčių lietus“. Kalbos lavinimo žaidimai. Dialogas. Bendrų istorijų kūrimas „Tęsk istoriją“. Smulkioji tautosaka, pasakėlės. Poezija vaikams. Smulkiosios motorikos lavinimo pratimai. Raidžių žaidimai. Žodžių kopijavimas. Dėlionės. Knygų vaikams, albumų, enciklopedijų vartymas, skaitymas Knygelių kūryba. Knygelių kūryba su tėvais.</p>	<p>Geba skirti įvairius aplinkos garsus. Geba išklaudyti kitą. Geba žodžiais išreikšti savo mintis, jausmus, išgyvenimus. Nebijo klausinėti. Geba užmegzti pokalbį. Kalba sakiniais. Geresni kalbėjimo, pasakojimo, atpasakojimo įgūdžiai. Geba nusakyti daiktų, reiškinių požymius. Geba žodį naudoti pagal prasmę. Turtingesnis žodynas. Rišlesnė kalba. Geba parašyti savo vardą. Geba klausytis. Geba orientuotis erdvėje. Vienu metu sieja keletą pojūčių. Geba įvardinti savijautą. Geba išreikšti įsivaizduojamus dalykus žodžiais</p>

	<p>Piešimas, tapymas ant veidrodžio, stiklo. „Piešimas, rašymas, figūrų vaizdavimas“ ore. Integruotos veiklos metodas: „Vaizdas-garsas“, „Garsas-judesys“, „Vaizdas-judesys“. Pokalbiai. Pojūtiniai eilėraščiai. Žaidimas žibintuvėliais. Žaidimas „Saulės zuikučiais“ Savo ir kitų dailės darbų komentavimas</p>	
Pažinimo kompetencija		
<p>Noras pažinti savo kūną, jo galias. Noras pažinti savo ir kitų jausmus. Poreikis pažinti pasaulį tyrinėjant, išgyvenant pažinimo džiaugsmą. Smalsumas, įgimtas poreikis pažinti aplinką liečiant, žiūrint, girdint, ragaujant, uostant. Poreikis mąstyti, žinoti. Noras pažinti artimiausią aplinką. Poreikis kūrybiškai veikti. Savęs vertinimo poreikis</p>	<p>Stebėjimas, pokalbis, aiškinimas, aptarimas, demonstravimas, tyrinėjimas, analizavimas, vertinimas, pasakojimas, eksperimentavimas. Judrieji žaidimai kūno dalims pažinti. Didaktinė priemonė „Nuotaikų veidukai“. Savarankiški vaikų tyrinėjimai. Gamtos garsų audio įrašai. Vaikų eksperimentai. Pojūčių lavinimo pratimai. Pojūčių kampelis. Dailės raiškos priemonių, medžiagų tyrinėjimas. Kūrybinės užduotys dėmesiui sutelkti. Kūrybinės-žaidybinės situacijos. Probleminiai klausimai. Dailės akcijos. Užrašyta vaikų kūryba</p>	<p>Domisi savo kūnu. Geba atpažinti savo ir kitų savijautą, nuotaikas (linksmas, liūdnas, piktas). Labiau išlavėję pojūčiai. Dėmesingesnis. Sumanesnis. Geresnė atmintis. Pastabesnis. Geba ilgiam laikui sutelkti dėmesį. Skiria objektus, spalvas, atspalvius. Įvardija formas, jų dydžius. Numato, kas atsitiks toliau. Bando spręsti problemas. Geba užduoti klausimus. Geba emociškai vertinti, argumentuoti. Supranta esąs vienintelis, nepakartojamas, vertingas</p>
Sveikatos saugojimo kompetencija		
<p>Poreikis augti fiziškai ir emociškai saugioje aplinkoje</p>	<p>Stebėjimas, pokalbis, aiškinimas, aptarimas, demonstravimas, tyrinėjimas, analizavimas, vertinimas, pasakojimas, eksperimentavimas. Vaikų fizinę ir dvasinę prigimtį bei poreikius atitinkanti ugdymo aplinka. Aplinka, skatinanti veikti. Siužetiniai imitaciniai žaidimai. Smulkiosios motorikos žaidimai Judri veikla ir žaidimai skambant muzikai.</p>	<p>Saugiau jaučiasi įprastoje aplinkoje. Geba judėti nejausdamas baimės, pasitiki supančia aplinka. Labiau saugo save ir kitus. Išmoksta saugiai žaisti. Išmoksta saugiai naudotis aštriais daiktais. Geba ritmingai judėti skambant muzikai. Geba atsipalaiduoti, nusiraminti Geba savarankiškai pasiruošti ir susitvarkyti darbo vietą; moka saugiai ir taupiai elgtis su</p>

	Atsipalaidavimo ir taisyklingo kvėpavimo žaidimai, pratimai. Priemonių, medžiagų, darbo vietos savarankiškas tvarkymas	priemonėmis, medžiagomis
--	--	--------------------------

IV. PASIEKIMAI IR JŲ VERTINIMAS

20. Įgyvendinus programą, bus:

20.1. optimizuotas specialiųjų poreikių vaikų ugdymas;

20.2. lopšelyje-darželyje gerės pagalbos teikimo vaikui, šeimai kokybė.

21. Vertinimas skirtas:

21.1. padėti vaikui sėkmingai augti ir tobulinti individualius gebėjimus ir nepakankamai išlavėjusias funkcijas;

21.2. nustatyti pedagogo ir vaikų darbo sėkmę, priimti pagrįstus sprendimus darbui tobulinti;

21.3. tikslingai panaudoti informaciją apie vaiko pasiekimus ir daromą pažangą darbui su vaikų grupių auklėtojomis, priešmokyklinio ugdymo pedagogais, kitais specialistais bei šeima.

22. Vaiko daroma pažanga yra vertinama nuolat, laisvai pasirenkant vertinimo būdus ir formas: stebėjimą, pokalbį, diskusiją, vaiko darbų ir veiklos analizę, vaiko pasakojimus ir kt.

23. Vertinimo metu gauta informacija fiksuojama pasiekimų vertinimo formose du kartus per mokslo metus (spalio ir balandžio mėnesiais) ir kaupiama Vaiko pasiekimų aplanke.

24. Informacija, sukaupta Vaiko pasiekimų aplanke, aptariama su tėvais ar globėjais individualiai, taip pat naudojama planuojant pedagogo veiklą.

SUDERINTA

Klaipėdos lopšelio-darželio „Dobiliukas“

mokytojų tarybos posėdžio

2014 m. rugsėjo 18 d. protokoliniu

nutarimu (protokolas Nr. 4)

NAUDOTI ŠALTINIAI IR LITERATŪRA

1. Bendrosios programos ir išsilavinimo standartai. Priešmokyklinis, pradinis ir pagrindinis ugdymas. -Vilnius, 2003.
2. Rita Žukauskienė. Raidos psichologija -Vilnius 1996
3. Nikole Bedard. Vaikų piešiniai -Vilnius 2009
4. Inger Brochmann. Vaikų piešinių paslaptys -Vilnius 1995 m
5. D.Narvydaitė. Piešimo mokymas ikimokykliniame amžiuje -Kaunas 1983 m.
6. Ragauskienė I. Netradicinė vaiko dailė darželio erdvėje ir gamtoje // Žvirblių takas. 2002. Nr. 1.
8. Stankevičienė K. Tautodailė kaip kūrybiškumo ugdymo šaltinis ir priemonė // Žvirblių takas. 2004. Nr. 2.
9. Dodge T. D. ir kt. Ikimokyklinio amžiaus vaikų kūrybiškumo ugdymas. - V., 2007
10. Klaipėdos lopšelio-darželio „Dobiliukas“ ikimokyklinio ugdymo programa - Klaipėda, 2010.
11. Dalley, Tessa, Dailė kaip terapija, Vilnius: Apostrofa, 2005
12. Kriukelienė, Laima, Dailės terapija, Vilnius: Vitae litera, 2009.
13. A. Mitkutė, I. Musulienė, M. Šalnaitė, V. Šilauskienė, pranešimas "Dailės terapija vaikams".